Митрополит Іларіон: саміт глав Церков можливий в найближчому майбутньому

Інтерв'ю голови Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополита Волоколамського Іларіона РІА Новини.

- Владико, чи запланована друга зустріч на зразок амманської Патріархом Феофілом або ще будь-ким в цьому році, і коли саме? Що Вам відомо про дії та перемовини в цьому напрямку?

- Я хотів би нагадати, що намір продовжити братські зустрічі Предстоятелів і представників Помісних Церков ще рік тому висловили всі делегації, які взяли участь у зустрічі в Аммані в лютому минулого року. Тоді вони висловили побажання, як йшлося в комюніке, зібратися "бажано до кінця цього року". Звичайно, на той час ніхто з нас ще не знав про пандемію, про те, що багатьом планам не доведеться здійснитися. Тому недивно, що рік потому після Амманської зустрічі Патріарх Єрусалимський Феофіл у своєму посланні нагадує про намічені раніше плани. Не дивлячись на те,

що ризик захворювання коронавірусом у світі як і раніше високий, карантинні заходи у декотрих країнах поступово послаблюються, у тому числі тому, що стає все більше людей, які вже мають імунітет до цієї хвороби: хтось перехворів, хтось зробив щеплення. В цих обставинах перспектива проведення в найближчому майбутньому нової зустрічі Предстоятелів представляється можливою. Однак говорити про конкретні терміни її проведення, на мій погляд, поки завчасно. Я нагадаю, що ініціатором проведення минулорічної зустрічі був Патріарх Єрусалимський Феофіл. Вважаю, що і нова зустріч, якщо вона відбудеться, буде скликана саме ним як Предстоятелем Єрусалимської Церкви - Матері всіх Церков. Руська Церква, зі свого боку, підтримує проведення подібних заходів, які спрямовані на пошук шляхів виходу з міжправославної кризи і відновлення єдності.

- Чи можливо говорити про припинення захоплень храмів канонічної Української Православної Церкви з початку президентства Зеленського? І чи були за цей час випадки повернення храмів від розкольників?

- Поодинокі факти захоплень і спроби захопленнь є і досі. Частіше всього це випадки, коли храми були фіктивним чином перереєстровані на громади розкольників ще за роки президенства Порошенка. Там, де місцева влада як і раніше перебуває під впливом радикальних політичних сил і симпатизує розколу, розкольникам вдається реалізувати свою перевагу, захопивши храм за фіктивними документами.

Треба розуміти, що в низці регіонів України радикальні політичні сили у 2021 році зробили спробу реваншу на місцевих виборах, що призвело до загального загострення політичної боротьби та посилення тиску на канонічну Церкву на місцевому рівні. Центральна влада не завжди в змозі контролювати ситуацію на місці. Але в переважній більшості регіонів процес фіктивної "перереєстрації" громад з подальшими захопленнями храмів призупинений. Розкольники пояснюють це пандемією та карантинними заходами: мовляв, ось закінчиться пандемія, і всі до нас приєднаються. Насправді, без організованого тиску з боку центральної і місцевої влади ніяких масових переходів бути не може. Це процес, який має політичний, а не релігійний характер, і переважна більшість громад канонічної Церкви не має до нього інтересу.

З іншого боку, вже захоплені храми канонічної Церкви не повертаються виконавчою владою до своїх законних власників навіть при наявності відповідних судових рішень. Багато громад будують або вже побудували собі нові храми замість захоплених.

- Чи може президент Зеленський зупинити тиск на канонічну Українську Православну Церкву?

- Цілком очевидно, що права віруючих Української Православної Церкви порушувалися і продовжують порушуватися. При всій ангажованості декотрих європейських та міжнародних правозахисних організацій в документах, які вони публікують, нерідко визнаються множинні факти релігійної дискримінації в Україні.

До повноважень президента України входить безпосередня участь в процесі прийняття законів, включаючи право вето. Він має право звертатися до Конституційного суду України з питань про конституційність тих чи інших законів. Президент України є гарантом дотримання Конституції, забезпечення прав і свобод громадян, володіє великим інструментарієм відповідних адміністративних повноважень. Між тим, дискримінаційні закони, які були прийняті за роки Порошенка проти найбільшої конфесії України, як і раніше не скасовані. А тепер до Верховної Ради внесені і нові дискриминаційні законопроекти. Хотілось би сподіватися, що реакція президента України буде діяльною і відповідною до ситуації.

- У ЗМІ обговорювалося можливе прийняття до Московського Патріархату священнослужителів Олександрійського Патріархату, які не згідні з визнанням ПЦУ їхнім Патріархом. Чи було в дійсності таке прохання з їхнього боку? І яка реакція Руської Церкви - чи будуть прийняті ці священники?

- Подібні прохання дійсно мають місце. Причому мова йде не про поодинокі випадки, а про масові звернення клириків із різних країн Африки. У нас є щире бажання надати їм посильну підтримку. Однак від рішення прийняти їх до юрисдикції Руської Церкви ми досі утримувалися, головним чином тому, що не хочемо поглиблювати поділи, які, через визнання Патріархом Феодором українських розкольників вже мають місце серед православних в Африці. Ми ще не втратили надію, що Патріарх Феодор відмовиться від свого рішення.

Джерело: https://mospat.ru/ua/news/86955/